

Sommige dilemma's houden door de eeuwen heen stand. Zoals dat naar de juiste houding jegens zwakzinnigen. De antwoorden variëren van oudsher tussen verheerlijking en de gedachte dat het maar beter was als ze nooit geboren waren. De ontwikkeling in de maatschappelijk zorg voor zwakzinnigen weerspiegelt die ambivalentie.

De laatste

Corien van Zweden

Wie de geschiedenis van zwakzinnigen en de zwakzinnigenzorg wil schrijven, wordt meteen met een probleem geconfronteerd. De term 'zwakzinnig' is een relatief nieuw begrip, dat pas vanaf de negentiende eeuw wordt gebruikt. Voor die tijd had je gekken, dwazen, onnozelen en zotten, en allerlei andere vreemde vogels. Sommigen van hen mogen trekken hebben gehad van wat we tegenwoordig zwakzinnig of verstandelijk gehandicapt noemen, maar de groep van zwakzinnigen als zodanig bestond nog niet. *Inge Mans*

die onlangs promoveerde op een studie naar 'Vijf eeuwen cultuurgeschiedenis van zotten, onnozelen en dwazen', opent haar eerste hoofdstuk dan ook met de woorden: "Er waren eens geen zwakzinnigen..." Wat volgt is een breed opgezet onderzoek naar hoe men sinds de middeleeuwen gedacht en geschreven heeft over wat tegenwoordig zwakzinnigheid heet. Normaal of abnormaal? Menselijk of onmenselijk? Anders of hetzelfde? De antwoorden op die vragen zijn in de loop der eeuwen sterk aan

verandering onderhevig geweest, maar de studie van Inge Mans laat zien dat er bij alle verschil ook veel overeenkomsten zijn. De dilemma's van vijf eeuwen terug blijken op z'n minst herkenbaar te zijn. Op het eerste gezicht heeft de middeleeuwse zot met zijn narrenkap weinig gemeen met de hedendaagse verstandelijk gehandicapte in zijn beschermde woonvorm. Maar bij nadere beschouwing zijn er heel wat vergelijkingen te trekken tussen wie in de middeleeuwen 'swackhoofd', 'simpl' of 'wesenloos' heette

